C/2024/6814

2024.11.29.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2024. október 21.)

Írország gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról

(C/2024/6814)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet [2], amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az Eszköz), 2021. február 19-én lépett hatályba. Az Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az Eszköz segít elérni a gazdasági és társadalmi helyreállítást, valamint végrehajtani a fenntartható reformokat és beruházásokat, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tételét szolgáló reformokat és beruházásokat. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének folytatódó végrehajtását.

(2) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet [3] (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segítene elérni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, növelve ugyanakkor a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. Írország új REPowerEU-fejezettel egészítette ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

[1] HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) 2023. március 16-án a Bizottság kiadta „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című közleményt annak érdekében, hogy megalapozza a szakpolitikai döntéseket, és megteremtse a növekedés fokozásához szükséges keretfeltételeket. A közlemény kilenc egymást kölcsönösen megerősítő tényező tekintetében határozza meg a versenyképesség keretfeltételeit. Az említett tényezők közül a magántőkéhez való hozzáférés, a kutatás és innováció, az oktatás és a készségek, valamint a működő egységes piac emelkedik ki a reformok és a beruházások alapvető szakpolitikai prioritásaiként a jelenlegi termelékenységi kihívások kezelése, valamint az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességének fokozása céljából. 2024. február 14-én a Bizottság kiadta „Az egységes piac aktuális helyzete: az egységes piacról és a versenyképességről szóló 2024. évi éves jelentés” című közleményt. Az említett közlemény részletesen ismerteti az európai egységes piac versenyképességi erősségeit és kihívásait, a beazonosított kilenc versenyképességi tényező szerint követve az éves fejleményeket.

(4) 2023. november 21-én a Bizottság elfogadta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentést, megadva a gazdaságpolitikai koordináció 2024. évi európai szemeszterének startját. 2024. március 22-én az Európai Tanács jóváhagyta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziója köré összpontosulnak. 2023. november 21-én a Bizottság – az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) alapján – elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentést is, amelyben Írországot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll ennek kockázata, és amelyek tekintetében részletes felülvizsgálatra volna szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta az Írország 2024. évi költségvetésiterv-javaslatára vonatkozó véleményt is. A Bizottság az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott és a 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2024. április 12-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([5]) (a továbbiakban: az euroövezetről szóló, 2024. évi ajánlás) és 2024. március 11-én az együttes foglalkoztatási jelentést.

(5) 2024. április 30-án hatályba lépett az Unió új gazdasági kormányzási kerete. A keret magában foglalja a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló, új (EU) 2024/1263 rendeletet, a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló, módosított 1467/97/EK tanácsi rendeletet ([6]) és a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelvet ([7]) is. Az új gazdasági kormányzási keret célkitűzései: reformok és beruházások végrehajtásával előmozdítani a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzni a túlzott költségvetési hiányt. Az új gazdasági kormányzási keret előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást is, és fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, hatékonyabb és következetesebb végrehajtással kombinálva mindezt. Minden egyes tagállamnak nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet kell benyújtania a Tanácsnak és a Bizottságnak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terv a tagállam költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza, a nemzeti törvényhozási ciklus rendes hosszától függően, 4 vagy 5 éves tervezési időhorizontra vonatkozóan. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervekben foglalt nettó kiadási ([8]) pályának meg kell felelnie az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek, többek között azon követelményeknek, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható. Az említett nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek elkészítésének támogatása céljából a Bizottság 2024. június 21-én iránymutatást tett közzé a tagállamok által a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveikben és az elért eredményekről szóló éves jelentéseikben nyújtandó információkra vonatkozóan. Az (EU) 2024/1263 rendelet 5. és 36. cikkének megfelelően a Bizottság – adott esetben – referenciapályát és technikai információkat továbbított a tagállamok számára. A tagállamoknak 2024. szeptember 20-ig kell benyújtaniuk nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveiket, kivéve, ha a tagállam és a Bizottság megállapodik a határidő észszerű

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) A Tanács ajánlása (2024. április 12.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2024/2807, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) A Tanács 2011/85/EU irányelve (2011. november 8.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (HL L 306., 2011.11.23., 41. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

időtartammal történő meghosszabbításáról. A tagállamok – a nemzeti jogi keretükkel összhangban – megvitathatják a középtávúterv-tervezetüket a nemzeti parlamentjükkel, felkérhetik a független költségvetési intézményeket véleménynyilvánításra, valamint konzultációt folytathatnak a szociális partnerekkel és más nemzeti érdekelt felekkel.

(6) 2024-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az Eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. A 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások ugyanolyan relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(7) 2021. május 28-án Írország – az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban – benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottsághoz. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. 2021. szeptember 8-án a Tanács elfogadta az Írország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([9]), amelyet az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése alapján 2023. december 8-án módosítottak a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása céljából ([10]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Írország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldkövek és célok terén ne következzen be visszalépés.

(8) Írország 2024. április 30-án benyújtotta 2024. évi nemzeti reformprogramját, 2024. május 10-én pedig 2024. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK tanácsi rendelet ([11]) (4) cikkének (1) bekezdésével. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2024. évi nemzeti reformprogram Írországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról szóló, félévenkénti jelentését is tükrözi.

(9) 2024. június 19-én a Bizottság közzétette az Írországra vonatkozó, 2024. évi országjelentést. Ebben értékelte a Tanács által 2019 és 2023 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Írország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Írország általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokat illetően, valamint újonnan felmerült és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés szintén értékelte az Írország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása és a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(10) Az Eurostat által hitelesített adatok szerint Írország GDP-arányos költségvetési többlete 2023-ban változatlanul a GDP 1,7 %-ának megfelelő szinten maradt, míg a GDP-arányos államadósság a 2022. év végi 44,4 %-ról 2023 végére 43,7 %-ra mérséklődött.

(11) 2022. július 12-én a Tanács azt ajánlotta ([12]), hogy Írország hozzon intézkedést annak biztosítására 2023-ban, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen egy összességében semleges költségvetéspolitikai irányvonallal ([13]), figyelembe véve az energiaár-emelkedéseknek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását.

([9]) ST 11046/21 INIT és ST 11046/21 ADD 1.

([10]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. december 8.) az Írország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. szeptember 8-i végrehajtási határozat módosításáról (ST 15965/23 INIT és ST 15965/23 ADD 1).

([11]) A Tanács 1466/97/EK rendelete (1997. július 7.) a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról (HL L 209., 1997.8.2., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Írország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 52. o.).

([13]) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése alapján Írország esetében a potenciális kibocsátás középtávú növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 2023-ban 9,2 %-ra tehető, a tízéves átlagos potenciális reálnövekedési ráta és a 2023. évi GDP-deflátor alapján.

Ugyanakkor a Tanács azt ajánlotta, hogy Írország a folyó kiadásokat igazítsa a változó helyzethez. A Tanács azt is ajánlotta, hogy Írország bővítse a zöld és a digitális átállásra, valamint a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az Eszköz és más uniós források felhasználásával. A Bizottság becslései szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal ([14]) expanzív volt – a GDP 0,9 %-ának felelt meg – magas inflációs környezetben. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése a GDP 0,8 % ának megfelelő expanzív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra. A kiadásoknál figyelembe vették az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott célzott szükséghelyzeti támogatási intézkedések költségének a GDP 0,1 %-ával történt csökkenését, továbbá a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek nyújtott ideiglenes védelem költségeinek a GDP 0,1 %-ával történt növekedését. Ezért a 2023. évi nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadások expanzív hatása nem az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott célzott szükséghelyzeti támogatásnak tudható be, és csak részben volt tulajdonítható az Ukrajnából menekülőknek nyújtott támogatásnak. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások expanzív növekedésére a közszférabeli bérek és a szociális ellátások tartós emelése, valamint a magasabb egészségügyi kiadások is hatást gyakoroltak. Összességében a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése nem volt összhangban a 2022. július 12-i tanácsi ajánlással. Az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal (*grants*) finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP 0,1 %-át tették ki. A nemzeti finanszírozású beruházások 2023-ban a GDP 2,3 %-át tették ki, ami 2022-höz képest 0,2 százalékpontos növekedést jelent. Írország addicionális beruházásokat finanszírozott az Eszközből és más uniós alapokból. Az ország a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat finanszírozott, például a helyiérdekű vasutak villamosítását és az iskolák digitális infrastruktúrájának biztosítására irányuló programot. E közberuházásokat részben az Eszközből és más uniós alapokból finanszírozzák.

(12) A 2024. évi stabilitási programban a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2024-ben 2,6 %-os és 2025-ben 3,9 %-os reál-GDP-növekedést prognosztizál, ugyanakkor a harmonizált fogyasztói árindexszel (HICP) mért inflációt mind 2024-ben, mind 2025-ben 2,1 %-ra prognosztizálja. A GDP-arányos államháztartási többlet 2024-ben várhatóan 1,6 %-ra csökken, majd 2025-ben a GDP 1,7 %-ának megfelelő szintre emelkedik, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére várhatóan 41,5 %-ra és 2025 végére 39,5 %-ra csökken. Az előrejelzések szerint 2025 után az államháztartási többlet 2026-ban a GDP 1,5 %-ára csökken, 2027-ben viszont 1,7 %-ára nő. Ezért az államháztartási egyenleg – a tervek szerint – a program időhorizontjában a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-referenciaérték alatt marad. Viszont 2025 után – az előrejelzések szerint – a GDP-arányos államadósság 2026-ra fokozatosan 37,8 %-ra, majd 2027-re 36,7 %-ra csökken.

(13) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2024-ben 1,2 %-kal és 2025-ben 3,6 %-kal nő, és a HICP-infláció 2024-ben 1,9 %-on és 2025-ben 1,8 %-on áll.

(14) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2024-re a GDP 1,3 %-ának megfelelő államháztartási többletet prognosztizál, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére 42,5 %-ra csökken. Az alacsonyabb többletek óvatos megközelítést tükröznek azzal kapcsolatban, hogy a kiadások 2024-ben és 2025-ben is nagymértékben növekedhetnek. A GDP-arányos államadósság 2024. évi csökkenése főként az államháztartási többletet tükrözi, és nagyobb lenne, ha nem kerülne sor az SFA-tételek jelentős kiigazítására. A Bizottság becslései alapján a költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2024-ben nagyjából semleges, és a GDP - 0,1 %-ának felel meg.

(15) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben a GDP kevesebb mint 0,1 %-a lesz, hasonlóan a 2023. évi értékhez. Az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat fognak lehetővé tenni anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Írország államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(16) 2023. július 14-én a Tanács azt ajánlotta ([15]) Írországnak, hogy 2024-ben őrizze meg stabil költségvetési pozícióját. A 2023. évi költségvetésük végrehajtása és a 2024. évi költségvetésiterv-javaslatuk elkészítése során a tagállamoknak figyelembe kellett venniük azt, hogy a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – javasolni fogja a Tanácsnak a hiányalapú túlzotthiány-eljárások megindítását. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Írország

([14]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető (és az elsődleges kiadások nem tartalmazzák a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket sem), de az elsődleges kiadások tartalmazzák az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

([15]) A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Írország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2023. évi stabilitási programját (HL C 312., 2023.9.1., 58. o.).

GDP-arányos strukturális egyenlege a 2023. évi 1,0 % után 2024-ben 1,8 % lesz, ezzel meghaladja a GDP - 0,5 %-ának megfelelő strukturális egyenlegként meghatározott középtávú költségvetési célkitűzést. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával.

(17) Ezen kívül a Tanács azt ajánlotta, hogy Írország 2023–2024-ben a lehető leghamarabb vezesse ki a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy ha az újbóli energiaár-emelkedések új vagy folytatódó támogatási intézkedéseket tesznek szükségessé, Írországnak biztosítania kell, hogy az ilyen támogatási intézkedések a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, fiskálisan finanszírozhatóak legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési költsége ([16]) a becslések szerint 2023-ban a GDP 0,4 %-át, valamint az előrejelzések szerint 2024-ben a 0,1 %-át és 2025-ben a 0,0 %-át teszi ki. A szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket 2023-ban és 2024-ben kivezetik. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával.

(18) Emellett a Tanács azt is ajánlotta, hogy Írország tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása érdekében. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású közberuházások a 2023. évi GDP-arányos 2,3 %-hoz képest 2024-ben a GDP 2,5 %-ára emelkednek. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával. Ezzel szemben az uniós forrásokból – ideértve az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat is – finanszírozott közkiadások 2024-ben várhatóan változatlan – a GDP 0,1 %-ának megfelelő – szinten maradnak.

(19) Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján, és változatlan szakpolitikát feltételezve, a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2025-ben a GDP 1,2 %-ának megfelelő államháztartási többletet prognosztizál. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 41,3 %-ra csökken. A GDP-arányos államadósság 2025. évi csökkenése főként az államháztartási többletet tükrözi, és nagyobb lenne, ha nem kerülne sor az SFA-tételek jelentős kiigazítására.

(20) Aggályok merülnek fel az egészségügyi rendszer költséghatékonyságának az államháztartás fenntarthatóságára gyakorolt hatásával kapcsolatban. Írország az egyetlen olyan uniós ország, ahol nincs általános alapellátási lefedettség, és ez megnöveli a kórházak leterheltségét. A népesség elöregedése várhatóan nyomást gyakorol majd az egészségügyi rendszerre: az előrejelzések szerint 2070-re Írországban a GDP-arányos egészségügyi közkiadások 1,5 százalékpontos növekedését eredményezi, ami jóval meghaladja az Unió számára előre jelzett 0,4 százalékpontos növekedést.

(21) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Az említett reformok és beruházások várhatóan segítenek kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. E szoros időkereten belül Írország hosszú távú versenyképességének a zöld és a digitális átállás révén történő fokozásához kulcsfontosságú gyorsan haladni a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv eredményes végrehajtásával, biztosítva ugyanakkor a társadalmi méltányosságot. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítése szempontjából meghatározó jelentőséggel bír, hogy Írország – a vonatkozó kihívások kezelésével – folytassa a reformok végrehajtását és felgyorsítsa a beruházásokat, miközben stabil közigazgatási kapacitást biztosít. Ez a soron következő kifizetési kérelmek időben történő benyújtását is magában foglalja. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(22) A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálatának részeként Írországnak – az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([17]) 18. cikkével összhangban – 2025 márciusáig felül kell vizsgálnia az egyes – az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), a Kohéziós Alap és az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) által támogatott – programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat, valamint a nemzeti energia- és klímatervét. Az említett felülvizsgálat képezi az alapját az egyes programokhoz nyújtott uniós finanszírozás végleges allokációjának. Írország eredményeket ért el a kohéziós politikai programoknak és a szociális jogok európai pillérének a végrehajtása terén, de továbbra is maradnak kihívások. Írországban továbbra is jelentős gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek mutatkoznak a nagyvárosi területek és az ország más területei között, különösen az északi és nyugati régióban. Jelentős

([16]) A számadat az említett intézkedések éves költségvetési költségének szintjét mutatja, beleértve a bevételeket és kiadásokat, és adott esetben az energiaszolgáltatók váratlan nyereségére kivetett adókból származó bevételek nélkül.

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

hiányosságok tapasztalhatók a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja terén, akik aránytalanul nagy szegénységi kockázattal és társadalmi kirekesztéssel szembesülnek. Jóllehet a programokban elfogadott prioritások továbbra is relevánsak, fontos felgyorsítani a végrehajtásukat. Továbbra is releváns az innovációs ökoszisztémák regionális szintű megerősítésére irányuló célkitűzés, amely az északi és nyugati régió, valamint a másik két régió közötti innovációs szakadék csökkentésére irányuló célt is magában foglalja. Továbbra is fontos a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése, valamint célzott készségfejlesztési intézkedések kidolgozása a leghátrányosabb helyzetű csoportok számára a munkaerőhiány, a szegénység és a társadalmi kirekesztés kezelése érdekében. Írország kihasználhatná az (EU) 2024/795 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([18]) létrehozott Stratégiai Technológiák Európai Platformját, hogy fellendítse a kis- és középvállalkozások digitalizációjára és digitális átalakulására, valamint a tisztaenergia-technológiák kutatására irányuló beruházásokat, összhangban az intelligens szakosodási stratégiával és „Az írországi Ipar 4.0 stratégia jövőképe a 2020–2025-ös időszakra” című stratégiával, valamint a Future Manufacturing Ireland létrehozásával.

(23) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl Írország számos kihívással néz szembe az ivóvízellátás és a szennyvíztisztítás, valamint a hulladékgazdálkodási rendszer területén. Továbbá változatlanul kihívások állnak fenn a villamosenergia-rendszerrel, az energetikai infrastruktúrával és az intelligens hálózati technológiákkal, valamint az energiahatékonysággal kapcsolatban.

(24) A víz- és szennyvízágazatban továbbra is a vízminőséget befolyásoló jelentős hiányosságok tapasztalhatók. Ezeket tovább súlyosbítja a szivárgásnak a vízellátó rendszerben megfigyelhető, tartósan magas mértéke. Írország alulteljesíti a 91/271/EGK tanácsi irányelvben ([19]) meghatározott előírásokat, mivel a települési szennyvíz jelentős része – nagyrészt az elavult infrastruktúra miatt – továbbra is kezeletlen vagy nincs összegyűjtve. Az ír lakosság jelentős része számára még mindig nem biztosított legalább a másodlagos szennyvízkezelés. A vízkivétel és a víztestek változásai a megfelelő jogi keret hiánya miatt nem állnak megfelelő ellenőrzés alatt. Az ivóvízellátáshoz, valamint a szennyvízgyűjtéshez és -tisztításhoz szükséges megfelelő infrastruktúra hiánya bizonyos területeken korlátozhatja a lakásépítést vagy az ipari létesítmények építését, ami befolyásolja a versenyképességet.

(25) Írország energiarendszere 2023-ban is a sebezhetőség jeleit mutatta, mivel a kiskereskedelmi villamosenergia-árak továbbra is magasabbak voltak az uniós átlagnál. 2023 második felében Írországban voltak a legmagasabbak a lakossági villamosenergia-árak az Unióban, és ezek az árak továbbra is magasak. Írország ambiciózus célokat tűzött ki a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia részarányára vonatkozóan, és megkezdte a további megújuló energiaforrások kiépítését, ami a gyakoribbá váló változó villamosenergia-termelés miatt megterheli majd a villamosenergia-rendszert. Mind átviteli, mind elosztási szinten további hálózati kapacitásra van szükség, beleértve az új, határokon átnyúló projekteket is. Az elégtelen hálózati kapacitás a versenyképességre is hatást gyakorol, különösen a vállalatok vonzása és megtartása tekintetében. A kapacitásbeli korlátok magasabb termelési költségeket is eredményeznek, ami elrettentheti a vállalkozásokat. A nemzeti szabályozó hatóság feladata egy keresletoldali rugalmassági terv kidolgozása annak érdekében, hogy az ír energiarendszer hatékonyan működhessen oly módon, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia nagy részarányt képvisel. A keresletoldali rugalmasság és az átviteli, elosztási és tárolási infrastruktúra jelentős korszerűsítése kulcsfontosságú lesz ahhoz, hogy Írország elérje az éghajlat-politikai cselekvési tervében a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia tekintetében meghatározott 80 %-os célkitűzést, csökkentse a meglévő megújulóenergia-termelés korlátozását, és 2030-ig integrálja a tervezett 5 GW-nyi tengeri szélenergia-termelést. További intézkedésekre van szükség a keresletoldali rugalmasság és a fogyasztók elosztott energiaforrásokban való részvételének előmozdítása érdekében, hogy lehetővé váljon a fogyasztók szerepvállalása, egyúttal javuljon az energiarendszer rugalmassága. Ez magában foglalja a fogyasztók kiegyenlítő és rugalmassági szolgáltatásokban való részvételét.

(26) Az energiahatékonyság javítását célzó kezdeményezések végrehajtása terén elért eredmények ellenére további intézkedésekre van szükség az energiafogyasztás csökkentése és az épületállomány dekarbonizációja érdekében, különös tekintettel a lakosság általi energiafelhasználást érintő energetikai korszerűsítésre, az utólagos átalakításra és a megújuló energiák használatán alapuló fűtésre való gyorsított átállásra. Írországnak még mindig nem sikerült visszaszorítania az energiafelhasználást, amely az ír nemzeti energiaágazatbeli előrejelzésekről szóló jelentés szerint 2030-ig várhatóan növekedni fog, és meghaladja az épített környezet ágazatra megállapított ágazati kibocsátási határértékeket. Bár a mélyreható utólagos átalakítások tényleges volumene továbbra is korlátozott, Írország megkezdte az éghajlat-politikai cselekvési terve ambiciózus céljainak végrehajtását. A 2024. évi állami költségvetés keretében több mint 400 millió EUR-t különítettek el az épületek energiahatékonyságának biztosítására. A közszférára vonatkozó átfogó energiamegtakarítási programok végrehajtása növelheti a középület-állomány energiahatékonyságát. A közlekedési és ipari ágazat energiafogyasztásának kezelése érdekében is további

([18]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/795 rendelete (2024. február 29.) a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) létrehozásáról és a 2003/87/EK irányelv, valamint az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056, az (EU) 2021/1057, az 1303/2013/EU, a 223/2014/EU, az (EU) 2021/1060, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról (HL L, 2024/795, 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([19]) A Tanács 91/271/EGK irányelve (1991. május 21.) a települési szennyvíz kezeléséről (HL L 135., 1991.5.30., 40. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj).

erőfeszítésekre van szükség a helyiérdekű vasutak további villamosítása, valamint az energetikai monitoring- és ellenőrzési rendszerek ösztönzése révén.

(27) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel 2024-ben a Tanács azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – az euroövezetről szóló 2024. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Írország esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló 2024. évi ajánlásban foglalt első, második és negyedik ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Írország 2024-ben és 2025-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Kellő időben nyújtsa be a középtávú költségvetési-strukturális tervet. Kezelje az idős korral összefüggő közkiadások várható növekedését az egészségügyi rendszer költséghatékonyabbá tételével.

2. Kezelje a vonatkozó kihívásokat, lehetővé téve a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv folyamatos, gyors és hatékony végrehajtását annak elfogadását követően, biztosítva a reformok és beruházások 2026 augusztusáig történő befejezését. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtását. E programok félidős felülvizsgálata keretében továbbra is koncentráljon az elfogadott prioritásokra, figyelembe véve ugyanakkor a Stratégiai Technológiák Európai Platformja kezdeményezés által a versenyképesség javítására kínált lehetőségeket.

3. Növelje az ivóvíz- és szennyvíz-infrastruktúrába történő beruházásokat a vízminőség javítása és a szivárgások csökkentése érdekében.

4. Fokozza a villamosenergia-rendszer rugalmasságának javítására, valamint a hálózati kapacitás korszerűsítésére és bővítésére irányuló erőfeszítéseket. Dolgozzon ki és hajtson végre a keresletoldali válasz előmozdítására irányuló stratégiát, valamint észszerűsítse a villamosenergia-tároló létesítmények és a hálózati csatlakozók tervezését és engedélyezését. Fokozza a magánépületek energiahatékonyságának javítására irányuló erőfeszítéseket az energiaszámlák és az energiarendszer költségeinek csökkentése érdekében.

Kelt Luxembourgban, 2024. október 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

NAGY I.